

ADVIES (INTERIM) OMGEVINGSVERORDENING

September 2019

Uitgebracht aan: het College van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant
Gedeputeerde E. van Merrienboer

In afschrift aan : Provinciale Staten Noord-Brabant

BrabantAdvies
Brabantlaan 3
5216 TV 's-Hertogenbosch
info@brabantadvies.com
www.brabantadvies.com
t. 073 303 02 86

Geacht College,

De Provinciale Raad voor de Leefomgeving (PRL) heeft uw verzoek ontvangen om te adviseren over het ontwerp van de Interim Omgevingsverordening en vervolgens over het proces en de inhoud van de definitieve Omgevingsverordening (d.d. 21 mei 2019).

Wij realiseren ons dat het toewerken naar een Omgevingsverordening een enorm ingrijpende en omvattende exercitie is. Enerzijds gaat het erom dat de verschillende afzonderlijke domeinen water, natuur, milieu, verkeer, ruimte, ontgrondingen en luchtvaart nu integraal en in onderlinge samenhang bij elkaar komen. Anderzijds brengt het een grote verandering in manier van werken met zich mee. Het is dan van belang dat, naast de inhoudelijke hoofdlijnen van de Omgevingsvisie, de uitgangspunten, werkwijze en kernwaarden een goede vertaling krijgen in de Omgevingsverordening.

Wij vinden het een goede zaak dat via de tussenstap van een Interim Omgevingsverordening toegewerkt wordt naar de definitieve Omgevingsverordening. Wat betreft onze adviserende rol zullen wij ons de komende tijd concentreren op het proces hiernaar toe. Omdat de Interim Omgevingsverordening een beleidsneutraal karakter heeft, waarbij het er vooral om gaat bestaand beleid samen te brengen, zien wij geen aanleiding hierover te adviseren.

Belangrijke punten die wij voor het traject naar de definitieve Omgevingsverordening nu identificeren:

1. Tempo en inzet nodig

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2021 in werking. We benadrukken daarom de urgentie om als provincie samen met de gemeenten maar ook met alle andere stakeholders met grote inzet en met tempo toe te werken naar een Omgevingsverordening. Daarvoor is het besef nodig bij alle partijen, overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers dat het werken in de geest van de Omgevingsvisie en daaruit voortvloeiende Omgevingsverordening een grote verandering behelst. Dat sommigen nog uitgaan van uitstel van invoering van de Omgevingswet, vinden wij een verkeerd signaal.

2. Oefenen met nieuwe werkwijze

We constateren met waardering dat de provincie, verschillende gemeenten en andere partijen, op onderdelen al experimenteren met deze nieuwe werkwijze zoals het snel en integraal behandelen van casussen via een Provinciaal Initiatieven Platform (PrIP). We merken ook op, onder meer uit de aard en inhoud van reacties op het ontwerp Interim Omgevingsverordening, dat er nog een grote slag te maken is. Hoe verbinden we in vertrouwen, wanneer is sprake van meerwaarde creatie en hoe ziet technische en sociale innovatie er uit? Wij zien aan de ene kant gemeenten die vragen om duidelijke provinciale kaders en aan de andere kant gemeenten die juist de behoefte aan meer beleidsruimte en meer mogelijkheden voor maatwerk uitspreken. Daarnaast hebben we zorgen of er bij de gemeenten voldoende capaciteit en daarmee kennis en alertheid is voor het proces van de Omgevingsverordening.

3. Duidelijkheid over proces van afweging

Hoe krijgt het proces van afweging gestalte om te komen tot een veilige en gezonde leefomgeving: de Basis op orde zoals in de Omgevingsvisie aangegeven. Wat weegt dan het zwaarst bij de 4 inhoudelijke opgaven, Klimaatproof Brabant, Brabantse energietransitie, Slimme netwerkstad en Concurrerende duurzame economie? Hoe kunnen we vanuit deze 4 opgaven tot win-win situaties komen? Een eerste stap is hiervoor gezet met meerwaardecreatie als richtinggevend principe.

Op welke schaal en door wie vindt die afweging plaats als op locaties die opgaven tot keuzes moeten leiden die niet verenigd kunnen worden? Kan het op gemeentelijk niveau of is daarvoor het regionaal of provinciaal niveau nodig? Met andere woorden: hoe gaan we om met de rollen en bevoegdheden van de verschillende overheden, gemeenten, waterschappen en provincie en waar willen en kunnen zij ruimte laten aan burgers en bedrijven?

4. Actualiteit vraagt om actief optreden en keuzes

Bij het opstellen van de definitieve Omgevingsverordening zullen doelen en ambities uit de Omgevingsvisie concreet en in samenhang gedefinieerd moeten worden. De urgentie bij actuele vraagstukken als klimaatverandering en transitie van de veehouderij - we refereren hierbij ook aan de uitspraak van de Raad van State over het PAS en daaruit voortvloeiend advies van de Commissie Remkes - nopen tot actief optreden van de overheden en mogelijk al tot het maken van keuzes bij de Omgevingsverordening. Zo zal bijvoorbeeld een keuze voor het herstel c.q. de ontwikkeling van karakteristieke Brabantse beekdallandschappen in deze gebieden gevolgen hebben voor het huidige agrarische grondgebruik.

5. Leren uit praktijk

Essentiële vraag is vervolgens hoe krijgt het proces van participatie vorm, bijvoorbeeld bij het maken van keuzes. Hoe krijgen we het 'diep, rond en breed' serieus van de grond zodat het leidt tot meerwaarde en een mooie omgevingskwaliteit? Dit vraagt om een bottom up benadering en een gebiedsaanpak. Om hieraan handen en voeten te geven, kan geleerd worden van verschillende praktijkervaringen van experimenten zoals de proeftuin VABIMPULS. De vraag is van belang of het nodig is (meer) ruimte te bieden aan proeftuinen. Bij dat laatste kan onder andere aangesloten worden bij de pilots in een aantal gebieden in Nederland (w.o. De Peel) om de omslag naar kringlooplandbouw mogelijk te maken. Rijk en regio gaan hier samen met ondernemers verkennen hoe nieuwe, verdergaande stappen op weg naar kringlooplandbouw kunnen worden gezet.

Voor de komende tijd zullen wij waar passend en mogelijk onze inbreng leveren en participeren bij de verschillende momenten die uitgetekend zijn in de route naar de Omgevingsverordening. Daarbij memoreren we aan onze vergelijkbare intensieve betrokkenheid bij het tot stand komen van de Omgevingsvisie. We hebben hierbij ook voor de Omgevingsverordening bruikbare producten opgeleverd. We noemen de Bouwstenen voor de Omgevingsvisie (november 2017) en het advies met tien aandachtspunten voor het ontwerp van de Omgevingsvisie (juli 2018).

Wij wensen u voor nu succes met dit proces en gaan uit van nauwe betrokkenheid hierbij.

Met vriendelijke groet,

Pieter van Geel

BrabantAdvies,
Voorzitter Provinciale Raad voor de Leefomgeving